

Газета друкувалася у м.Гадячі Полтавської губернії з 1906 по 1919 роки, відновлена у 2024 році
Виходить один раз на тиждень, зазвичай по вівторках

<p>ч. 8 у поточному році</p>	<p>У Ч. 8: «До 153-ї річниці від дня народження Лесі Українки» Сергій Романов; «Крути: народини нового українця» Людмила Таран-Пономаренко; Від Редакції; Від редакційної колегії репринтного видання «Газета Гадяцького земства, 1906-1919 рр.»</p>	<p>ч. 1872 з 1906 року</p>
---	--	---------------------------------------

ДО 153-Ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Рік, у який з'явилася на світ Лариса Косач / Леся Українка, дав назву цілій генерації українських громадсько-культурних діячів. Так зійшлися зорі, що 1871 року народилися також В. Стефаник, А. Кримський, М. Вороний, Л. Мартович, В. Гнатюк, В. Щурат, Ф. Колеса. А були ж іще «молодші» й «старші» їхні ровесники – В. Винниченко, М. Коцюбинський, О. Кобилянська, О. Олесь, Л. Старицька, М. Черемшина, В. Самійленко, Г. Чупринка – ті, котрі й склали блискучу плеяду митців та інтелектуалів епохи порубіжжя XIX століття, що в генезі української державності вважається «сутінковим часом», компенсувало політичний анабіоз піднесенням культурно-мистецького життя. Особливо плідним виявився період кінця старого й початку нового віку, коли ситуацію почало визначати молоде покоління – «покоління 1871 року». Його представники виявилися готовими до тих великих звершень, що мали вивести країну із загумінок історії. А лідерами покоління стали письменники.

До сьогодні Леся Українка лишається неперевершеним феноменом генія українського духу. Дивовижним сплавом волі й характеру, інтелекту та емоцій, інтуїції і почуттів. І, може, найдивовижнішим постає титанічне прагнення реалізуватися, відбуватися, стати собою – Українкою. Бути собою попри всі перешкоди. І байдуже чи тут ішлося про чинники суто приватні (приміром, здоров'я, матеріальний стан), або ж обставини суспільного рівня (імперський тиск, нерозуміння і несприйняття національної спільноти) – усе належало здолати. Так повелося у нашій культурі, що поміж митцем і його творчістю мусила стояти біографія,

коли не героїко-трагічна, то хоча б сповнена драматичних, обов'язково суспільно-резонансних, подій. Ледь увійшовши в літературу, початківець заходжував робити собі ім'я поза питомим середовищем; благо, що в політичній, громадськ

обличчям до самого себе, спонукав зануритися у власний внутрішній світ і вже через нього виходити на світ зовнішній – осмислювати, конструювати, змінювати його. Щоб відбутися у світі, а не просто здобути на успіх (зазвичай тимчасовий),

розбудови нового, відповідного часові, національного проєкту.

Епоха українського порубіжжя – це час людей переважно з утраченою або подвійною ідентичністю. Моноідентичність, власне національна ідентичність на той час велика рідкість. І от тринадцятирічна дівчинка цю ідентичність приймає і засвідчує документом – віршем «Конвалія», опублікованим під дивним для багатьох ім'ям *Українки*. Відтоді й до кінця свого земного життя вона підтверджуватиме й утверджуватиме це імено як емблему, знак і символ своєї нації – спільноти вільних людей вільної країни.

І це була не лише творча, літературна праця, а й наполеглива суспільно-громадська діяльність. Ішлося ж бо не просто до етнічно-культурного, а й політичного виокремлення Батьківщини: «Ми відкинули назву “українофіли”, – писала Леся Українка дядькові Михайлу Драгоманову на початку 1891 року, – а зветься просто українці, бо такими ємо, окрім всякого “фільства”». Молодь прагнула реальних справ, уважаючи, що пора кабінетної праці й етнографізму вже минула. Звідси й критика консерватизму, патріотики, інертності й схильності до компромісів із владою та ідейними супротивниками, всього, що у тогочасній риторичі звалось «уміркованим лібералізмом» і ритуальною повагою до «народних святощів».

Надактуальною поставала потреба повноформатної освіти й агітації мас, але без народницького замилювання, казенного чи тенденційно-партійного спрощення, інтелігентських загравань. Скерованість на співдію з найширшими верствами населення визначалася не популізмом або панським лібералізмом із примхи чи перестрахован-

Леся Українка (Лариса Петрівна Косач-Квітка)
Фото початку 1890-тих років

журналістсько-видавничій царинах реалізуватися бувало найлегше. Натомість суто художні осягнення письменника опинилися заручниками його успіхів у реальному житті й, відповідно, під цим оглядом, оцінювалися.

Леся Українка не мала потреби писати автобіографію, справедливо зазначаючи, що все її існування – горіння душі й пульсування мислі – слід шукати у її творах. Можливості для такої буттєвої переорієнтації надавали новітні світоглядно-мистецькі практики, які приходили із заходу Європи й органічно засвоювалися і розвивалися на сході континенту. Так, модернізм повертав письменника

потрібно було цілковито віддатися головній і єдиній справі свого життя – творчості. Найвищі здобутки «покоління 1871 року», зокрема й передовсім Лесі Українки, визначаються саме такою настановою.

Молоді люди все виразніше мислили культуру й упевненіше послуговувалися нею не тільки і не стільки як засобом оборони і самозбереження, а й інструментом, способом інвазії та самопрезентації, самоутвердження у світі. Відтак, національна духовна потуга переводилася з пасиву, де цей безцінний матеріал ішов переважно на залагування вибитих ворогами щербин і прогалин, в актив – для

ня, а якраз під оглядом нагальної потреби демократизації національного руху задля єднання у потужному культурно-політичному самовияві.

Саме з цією метою на початку 1896 року, Леся Українка та Іван Степенко «заложили» в Києві Українську соціал-демократичну групу. Окрім видавничо-пропагандистської роботи, пріоритетами цієї підпільної

втримали свою державу. Тож нині, в смертельній борні з тим самим ворогом, знову мусимо доводити своє право жити. Найкращим пошанівком Лесі Українки в її день і, звісно, поза пам'ятні дні може бути наше сьогочасне й щоденне підтвердження власного стану й статусу українців. Надійною нині, в смертельній борні з тим самим ворогом, знову муси-

Леся Українка

(Факсиміле Лариси Петрівни Косач-Квітки)

організації було поставлено налагодження співпраці з організаціями суголосного спектра, тобто гуртування свідомих сил довкола європейської соціалістичної платформи, а не великодержавно-російського трактування лівої ідеї. Звідси й свідоме вироблення стратегії розбудови українського громадсько-політичного й культурного простору.

У 1900-х роках суспільно-політичні переконання Лесі Українки помітно радикалізувалися, рухаючись у бік національно-демократичного спектра. Важливим тут було протиставитися російським лівим, які все так само реалізовували стару об'єднавчу стратегію, особливо небезпечну для українців, яких (на противагу прибалтам, полякам, фінам) не вважали чимось відмінним від себе. Отож і закликала Леся Українка, що: «пора стати на точку, що “братні народи” просто сусіди, зв'язані, правда, одним ярмом, але в ґрунті речі, зовсім не мають ідентичних інтересів і через те їм краще виступати хоч поруч, але кожному на свою руку, не мішаючись до сусідської “внутрішньої політики”».

Певна річ, авторка сказаного усвідомлювала доконечність революційних перетворень, шляхом яких тільки й можна було скинути старий лад і збутися імперського впливу й спадку. Розуміла, що це потрібно навіть попри неминучість соціальних катаклізмів. І революційні події, а за тим національно-визвольні змагання, починаючи від 1905–1907 рр., таки призвели до відновлення української державності. На жаль, у 1917–1921 роках ми не

мо доводити своє право жити.

Найкращим пошанівком Лесі Українки в її день і, звісно, поза пам'ятні дні може бути наше сьогочасне й щоденне підтвердження власного стану й статусу українців. Надійною підтримкою у цьому нелегкому життєвому призначенні слугуватиме досвід життєтворчості великої співвітчизниці. Розмовляймо з Лесею Українкою через її тексти – вони напродив сучасні. Авторка ж – уважна, блискуча, дотепна співрозмовниця, вона справді знає щось таке про світ і людей, чого не знають інші.

Сергій Романов, м. Луцьк

ДО 10-Ї РІЧНИЦІ МАЙДАНУ

Цими днями, коли ми в Україні знову згадуємо про загиблих майданівців - Небесну сотню - в контексті 10-ї річниці початку відкритого терору з боку Московщини, варто згадати й події війни із російсько-більшовицькими окупантами на початку ХХ століття. Пропонуємо витяги із есею Євгена Маланюка, написаного у 1941 році. Їх актуальність досі не проминула, а ще більше увиразнилася в сьогоденні.

Євген Букет

*І Крути, й Майдани -
навічно в одному ряду:
З їх Духом незламним
у бій за Свободу ідуть!*

КРУТИ: НАРОДИНИ НОВОГО УКРАЇНЦЯ

“Крути – це перше зірвання лаштунків невірничої ко-

медії, що відбувалася – в час революції! – на землях України, перше прозріння, що влада – то боротьба, а держава – то кров і залізо. Без Крут навіть такий акт, як акт 22 січня, був би документом без підпису. Бо такі акти мало «виголосити» – такі акти треба чинити.»
«Наші національні свята назагал невеселі.

...Хтось з молодших публіцистів наших уже часів підносив питання, чому у нас святкують Полтаву і Берестечко, а не Жовті Води чи Конотоп, чому доба 1917-1918 рр. – це не Київський

характер імпровізований. В українізованих частинах буйшої імперської армії в силу багатьох причин велась комуністична пропаганда, якої не устереглися і новосформовані національні полки.

На zagrożений напрямк вислані були найпильніші і, може, єдині боєздатні частини: юнаки Військової Школи ім. Богдана Хмельницького та складений з військових студентів та гімназистів т. зв. Студентський Курінь, фактично сотня, що перейшла до історії як головний герой Крут. Старшини, безперечно, бракува

Обкладинка книги (1941 р.)

Арсенал чи Мотовилівка, а саме неодмінно Крути.

... Подія, вірніш явище, що називаємо його Крутами, є чимсь, до чого треба й варто підходити інакше, підходити повз окреслену вище властивість національної психіки і мимо неї. **А події, як відомо, тривають – крізь нас, через нас...**

І тоді ми побачимо в них трагічний фрагмент, майже епізод певної військової операції, що називалася оборонною Бахмацького вузла на залізничній лінії Конотоп-Київ, чи стисліше – оборонним боєм нашого війська при станції Крути 29 січня 1918 року, цебто в тиждень по оголошенні ІV Універсалу, який змусив ворога розкрити карти і перейти до нормального воєнного наступу на Україну. **Військо наше мало тоді**

ло, як й артилерії – була єдина гармата сотника Лоценка, що сам він її обслуговував. Все ж ...полковника Муравйова з його військом було зупинено, а їх рухи на Київ були опізнені. Страти дуже численного ворога були немалі, але й наші були значні. Згинуло около 250 юнаків при 10 старшинах, а понадто ціла чота студентської сотні, що стратила вже на початку бою свого командира. Чота ця при відступі вночі 29 січня натрапила на сильний відділ матросів і після відчайдушного разючо-нерівного бою була майже в цілості переколена багнетами.

Народня мудрість і національний геній – ця найвища земна справедливість – творячи свої легенди і міти, цебто підносячи дану історичну подію до височин надісторич-

них, ніколи – щодо вибору тієї події – не помиляються.

Не помилилися вони й у випадку Крут.

Офіційна еліта народу, що несе відповідальність за провід 1917-18 років, – ... офіційна еліта ця складалася з інтелектуалістів імперії.

Її приспана Петербургом історична пам'ять – вирішна властивість у таких моментах історії – не сягала далі одного-двох поколінь. ... Її історична пам'ять була жалісно убогою, навіть у порівнянні з історичною пам'яттю т. зв. маси, у якої назагал вона ще сягала, принаймні, часів Коліївщини, тієї маси, що на Чернігівщині чи на Херсонщині все ж спромоглася, і то цілком відрухо-во, повитягати зі скринь не лише козацькі жупани та шлики, але дещо більш промовисте: прадівські шаблі й мушкети.

Еліта 1917 року, що силою речей була проводом воскреслої нації, рухалася поволі, думала ще поволіш і тому – фактично – не провадила. Не могла провадити. І тому т. зв. маса протягом дорожочинних днів 1917-го року залишалася без проводу, або хай буде вибачений цей невеселий парадокс – провід провадила за собою, провід, який, до речі, при тім не виказував великої охоти, а навіть – й упирався.

Але зацитуймо визнання одного визначного, в своїм часі, діяча, бо то документ, що звільняє від зайвих дискусій і говорить сам за себе.

«Події не застали нас свідомими своєї мети, членами української нації, а громадянами імперії українського походження. І тільки в ході подій помалу приходили ми до пізнання своїх власних цілей...

Чолові діячі наші боялись навіть думати про самостійність... І все мріяли про спільний дах...

На всяких з'їздах зацитували самостійницькі голоси...

Наші партії, всі до одної були копіями московських: еседеки малпували РСДРП, есери тільки з назви були українськими..., радикали-демократи, будучі есе тільки з назви були українськими..., радикали-демократи, будучі есери, це були ті самі кадети, різнячись від останніх постулятом автономії.

Ми поборювали царат, а не Росію. І такими нас застала вогні

збуджена Україна.» (Вол. Дорошенко «Ювілей української революції». «Дніпро», 1928 рік). Наставлена на лінію найменшого опору, еліта ця уявляла собі це надто ідилічно і навіть не додумувалася сенсу правдивої ситуації, де жорстока національна боротьба, зручно маскована ворогом різними соціальними чи «революційними» псевдонімами, набирала все більшого розмаху та напруження і от-от мала вибухнути у всій своїй неприховано-лютій національній голизні.

нації. І тому її політична чинність – чи «ліва» чи «права» – в найліпшому випадку була бігом на випередки, якого перебіг і вислід був визначений згори.

Як у всім і завжди, серед еліти тієї були винятки, тим більш яскраві, що нечисленні.

Вже не згадуючи про Миколу Міхновського, який намагався збудити чи прищепити цій еліті мілітарний інстинкт – то було голосом вопіючого в пустині...

Українець з військовою логікою – не міг без обурення обсервувати зблизка представників тієї

ни зводилася переважно до мовної, зглядно мовно-костюмової чи мовно-мундириної «українізації», яка мала б, розуміється, перебіг лагідно-провінціональний, борони.

Боже, далекий, не те, що від революції, чи, як тоді говорилося «авантур», а й розриву з «братнім» народом і «братньою» демократією. Все зводилося, фігурально кажучи, до: полтавського діалекту, вишиваної сорочки і українізованого Отче-наша. Але кожен прояв справжнього національного інстинкту, як Військові З'їзди, самочинне формування збройної сили, спонтанічне зродження Вільного Козацтва – поборювані були цією ж невинно-идилічною елітою з енергією, якої інакше не можна назвати, як самостверджено-малоросійською.

З цією суто українізаційною, мовно-мундириною поверховністю підходило й до такого кардинального поняття, як поняття влади.

Емоціональний сенс цього поняття, природа влади, її, сказати б, фізіологія, що так глибинно відчував ворог, була для еліти 17 року порожнім звуком, а, що найбільше, – формально-правним, паперово-канцелярним окресленням.

Літературно-політична творчість цієї еліти – аж чотири універсали на протязі коротких, але неповторно дорогих місяців 17 року – то довготривалі відпочинки її політичного розуму, що мислив з чумацькою повільністю в час, коли історія чвалувала козацьким конем.

Аж чотири універсали – чотири віхи на плутанім шляху, яким, спотикаючись, як сновида, дійшла вона до ідеї, що мала започаткувати добу.

А при тім треба пам'ятати, що останній універсал – акт 22 січня 1918 р. – фактично був подиктований об'єктивним ходом зовнішніх подій.

IV Універсал був вирваний з її рук, майже гвалтом, самою історією: для сліпого було ясним, що іншого виходу, як суверенність, тодішня ситуація не давала.

І пригадуються слова якогось з універсалів:

«Нас примушено творити свою долю».

Істинно так...

ЗГИНУЛИ ПІД КРУТАМИ;

Сотник ОМЕЛЬЧЕНКО — командир Студентського Курся, студент Українського Народного Університету в Києві. Володимир Яковлевич ШУЛЬГІН, Лука Григорович ДМИТРЕНКО, Микола ЛИЗОГУБ, Олександр ПОПОВИЧ, АНДРІЙ, БОЖКО-БОЖИНСЬКИЙ — студенти Університету Св. Володимира в Києві.

Гидор КУРИК, Олександр ШЕРСТЮК, ГОЛОВОЩУК, ЧИЖІВ, КИРИК — студенти Українського Народного Університету в Києві. Андрій СОКОЛОВСЬКИЙ — учень 6 класу 2-ої Української Київської Гімназії.

Микола КОРПАН з Талча, під Болеховом, Західна Україна. М. ГАНЬКЕВИЧ, Євген ТАРНАВСЬКИЙ, ГНАТКЕВИЧ, ПИПСЬКИЙ — учень 7 класу, родом з Західної України, розстріляний з 35-ма іншими на станції Крути; перед розстрілом перший почав співати "Ще не амерла Україна", всі інші підтримали співа. Прізвища й імена інших полеглих Героїв досі невідомі.

УЧАСНИКИ БОЮ ПІД КРУТАМИ,

які згинули чи померли пізніше:

Павло КОЛЬЧЕНКО — учень 8-ої класу 2-ої Української Київської Гімназії, старшина Студентського Курся. Нелюдсько замучений московськими матросами під Ніжином за кілька днів після бою під Крутами.

ГІБА — учень 8 класу 2-ої Української Київської Гімназії, родом з Західної України, згинув у складі кінного полку Борнса в 1919 році. Поручник Михайло МИХАЙЛИК — юнак 2-ої Української Військової Школи, член Повстанського Штабу ген. Тютюнника 1921 р. Помер в Сарнах 1924 р.

Сотник Осип ТВЕРДОВСЬКИЙ — помер 16 квітня 1930 р. на еміграції в Люксембургу.

Ігор ЛОСЬКИЙ, автор спогадів про Крутянський бій. Помер у Львові в 1934 р.

Із книги «Бій відлунав». Упорядник-редактор В. Рог. Чернігів.» РВК «Деснянська правда», 2006

Зв'язана тисячма нитками з без національно імперською т. зв. інтелігенцією і вважаючи ту інтелігенцію за свого обов'язково «старшого» брата і природнього союзника, еліта 17 р. була майже цілком несвідома, ... очікуючи все тієї «диригентської» палички з був. імперської столиці, на яку так гнівно скаржився ще в р. 1925-му Микола Хвильовий.

Що ж дивного, що, загіпнотизована тим диригентом, вона в тих гарячих часах відіграла роль пасивного інструменту в руках ворожої пропаганди – спочатку червоної, згодом білої, але увесь час плинучої з одного і того ж північного джерела.

Вона йшла не по самостійно, із власної національної ініціативи витиченій лінії, лише по лінії, витиченій проводом імперської

еліти вже й тоді, з болем усвідомлюючи собі, що, хоч не хоч, підпорядковується її політичному проводові. Ба, ще й сьогодні, згадуючи її сперед двадцятьох кілька літ, трудно стриматися і говорити про неї тоном історика.

На жаль, мусимо присвятити їй ще два слова.

Либонь з лона саме цієї еліти вийшло, безмежно-наївне на початку і таке зловісно-шкідливе пізніш, окреслення, як «українізація», цебто, українізація України – гасло, згодом використане ворогом всебічно і до кінця, зі всіма підступно-провокаційними можливостями, що їх давала така двозначна термінологія.

В наївній свідомості того роду діячів ціла гігантська національно-державна проблематика нашої Батьківщи-

Отже, зваживши тло і обставини, повернімось знову до Крут, щоб упритомнити собі їх справжній сенс і зрозуміти, чому саме ця, а не інша подія, чому саме цей, а не інший воєнний епізод піднісся над цілою країною, як заграва кривавого, але многонадійного світанку, як болюче-нещасний початок, але цілком уже нової – в історії Батьківщини – доби, як надто суворе збудження по століттях національного летаргу. Це були справжні народини справжньої легенди. Це було наочне знамено історії: завіса роздерлася, полуда з очей впала і дальші шляхи, хоч на мить – освітилися багряним світлом ген на далеку віддаль. І тому Крути – це перше зірвання лаштунків невилічливої комедії, що відбувалася – в час революції! – на землях України, перше прозріння, що влада – то боротьба, а держава – то кров і залізо. І тому Крути – це воскресіння, по довгих століттях, обірваної Полтавою Визвольної Війни, війни народу з народом, країни з країною, віч-на-віч. Кривавий підпис під цим формальним зобов'язанням з дня 22 січня поставили діти, запасний первоцвіт нації – юнаки і студенти крутянські, припечатавши той підпис важкою печаттю скипілої на поколотих грудях – мученичої, але й збавчої молододі крові, першої крові, пролитої в нашій українській війні. Саме від Крут – не тільки психологічно, а й хронологічно – починається в нашій житті тип новітнього українця, тип, що намагається надавати проявам українськості ціни справжнього, вже національного стилю. ....Тут, натомість, маємо на увазі процес кристалізації національної особовості – процес, що є й має бути генеральною лінією в розвою нашої культури. Формування новітньої української людини вже в національній стилі почалося в сфері війсь-

ковій,- що було генетичне зв'язано з Крутами і їх легендою, й що, розуміється, є цілком природним і зовсім не випадковим. Згадаймо, що останній поперед двохсот літ період державності на нашій землі був періодом козацьким, коли державність мала характер яскраво військовий, мілітарний. Навіть офіційна назва нашої держави козацького часу звучала «Військо Запорозьке». ... Фактом є, що тип новітнього українця проявився передовсім у війську, бо при формуванні своїм набирал військової форми, часто разом з уніформою. Є фактом історичним, що бл. п. Симон Петлюра на народного вождя виріс, власне, цим, а не іншим шляхом. ... В процесі кристалізації української особистості нового, покрутянського стилю, роллю міцного каталізатора відіграли Січові Стрільці. Це треба раз назавжди ствердити і – може спеціально тепер – ствердити з притиском. Хоча б для тих дідичних калік, що, незалежно від свого віку, балакають собі ще й нині про «галичан» і – «наддніпрянів», несвідомо акомпанюючи підступній чужинецькій пропаганді. Без Січових Стрільців у Києві не було б акту 22 січня 1919 року, бо слово, що в нім є провідним мотивом, слово «Соборність» – залишилось би порожнім. ... І коли українській історії судженням буде зробити новий стрибок у незнане, але жадане майбутнє; коли Провидіння, що важить на своїх праведних терезах судьби народів і держав, подасть свій знак, – тоді думка мільйонів полетить ...до тих, що вмерли і світять нам своєю нестерпністю, і до тих, що живуть і життям своїм – на наших очах – творять живу нерозривність історично-національного процесу. До тих, що народилися в легенді Крут, що ту легенду своїми чинами і своєю моральною висотою утверджують в сучасності, і що моральний тя-

гар тієї легенди матимуть відвагу і силу нести в майбутнє.
26 січня 1941 року

Підготувала
Людмила
Таран-Пономаренко
м. Полтава

Від Редакції!

У числі 5-6 (1869-1870) від 06 лютого 2024 року газети «Рідний край» було опубліковано статтю «Літопис Гадяцького полковника Григорія Граб'янки» – «Пошрамоване» трьохсотлітнє джерело феномену українського козацтва», де з технічних причин не вказано прізвище автора. Тому замість «Молодша наукова співробітниця Гадяцького історико-краєзнавчого музею» варто читати «Молодша наукова співробітниця Гадяцького історико-краєзнавчого музею Катерина Стромило».

Відповідає за редакцію –
Олексій Новіков

На правах реклами

Відкрита підписка на чотирнадцятитомне Репринтне видання «Газета Гадяцького земства, 1906-1919 рр.». Вартість перших двох томів складає:

- Том XII (1917 р.): Паперова версія - 1200 гривень. Електронна версія - 830 гривень
  - Том XIII-XIV (1918-1919 рр.): Паперова версія - 1050 гривень. Електронна версія - 780 гривень.
- З питань оформлення підписки на повний комплект видання й передплати за томи XII і XIII-XIV прохання звертатися до редакції за номером телефону 05050555256. Передплату також можна внести на відповідну банку Монобанку, обов'язково додавши у коментарі ПІБ платника.
- Том 12, друкована версія 5375411210605585
  - Том 12, електронна версія - номер картки 5375411210605528
  - Том 13-14, друкована версія - номер картки 5375411210605635
  - Том 13-14, електронна версія - номер картки 5375411210605650

Редакційна
колегія видання

Рік видання
1 (15-й)

ОПОВІСТКА
ПРИЙМАЄТЬСЯ ПІДПИСКА на 2024 рік

52 числа
на рік

НА «РІДНИЙ КРАЙ»
Передплатний індекс 78394
Газета виходить один раз на тиждень

1 місяць - 58 гривень;
2 місяці - 116 гривень;
3 місяці - 174 гривні;
6 місяців - 348 гривень;
Рік - 696 гривень.

Вартість предплати з урахуванням послуг Укрпошти.
З питань передплати звертатися до редакції та відділень Укрпошти. При оформленні передплати в редакції знижка 10 %

РІДНИЙ КРАЙ

Виходила з 1906 по 1919 роки, відновлена у 2024 році

Засновник – Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Рідний край». Газета Гадяцького земства»
Ідентифікатор медіа № R30-0167 від 04 грудня 2023 р.
Передплатний індекс «Рідного краю» 78394

Адреса в Інтернеті: <https://www.facebook.com/groups/grk2024>
Адреса редакції: 01001, Київ, вул. Софіївська, 23, офіс 2
Телефони: (044)279-22-73, (094)827-52-56
e-mail: 45338202@mail.gov.ua
«Рідний край» виходить раз на тиждень, у вівторок
Загальний наклад номера 500 примірників
(Перший завод 300 примірників)
УДК 908(477.53) (054) P49
ISSN 2786-9237 (print)
Електронна версія газети поширюється на умовах ліцензії CC BY-SA 4.0.

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Набрано і зверстано у ТОВ «Редакція «РК. ГГЗ»
Надруковано у КП «Видавництво «Гадяч»
Гадяцької міської ради
Замовлення №7/